Părintele Paisie Olaru

în Cer cu îngerii și pe pământ cu oamenii

de Părintele Constantin Catană
de la Mănăstirea Văratec

Volum coordonat de
Vlad Herman

București
®RTODdxiA

© Editura Ortodoxia

Volum coordonat de Vlad Herman

Comenzi ordine:
www.librariaortodoxia.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României CATANÂ, CONSTANTIN

Părintele Paisie Olani : în cer cu îngerii și pe pământ cu oamenii / părintele Constantin Catană ; coord.: Vlad Herman. - București : Ortodoxia, 2015

ISBN 978-606-93939-7-0

I. Herman, Vlad (coord.)

281.95 Paisie Olani

929 Paisie Olani

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

Cuvânt înainte

Părintele Paisie Olaru va rămâne pentru totdeauna în rândul marilor Duhovnici și Sfinți care au răsărit din neamul românesc. Citind viața și sfaturile Părintelui Paisie realizezi că acesta a ajuns la un înalt nivel duhovnicesc tocmai prin smerenia pe care a avut grijă să o păstreze până

la finalul vieții pământești, dar și prin celelalte virtuți, detaliate foarte frumos în paginile următoare de inimosul Părinte Constantin Catană de la Mănăstirea Văratec.

Personal, Părintele Paisie mi-a intrat în inimă destul de recent, după ce am citit pe larg viața și sfaturile sale.

M-a impresionat cuvântul său despre iertare, care ar trebui să ne pună serios pe gânduri în contextul vieții veșnice:

"Dacă nu cerem iertare și nu iertăm, în zadar așteptăm Paștele!"

Faptul că Părintele a fost văzător cu duhul reiese și din paginile acestei cărți,

PĂRINTELE PAISIE OLARU

dar și din afirmația făcută de marele duhovnic după căderea comunismului:

"Aceasta este un semn mare că s-a luat pacea de pe pământ. Căci s-a zdrobit capul șarpelui, dar veninul lui a rămas și s-a răspândit în toată lumea prin coada lui.[I]"

Iată că vorbele Părintelui s-au împlinit, căci astăzi lumea e tot mai mult otrăvită cu veninul urât al șarpelui cel dezbinător.

I Din volumul de ziceri, apoftegme si relatări editat de Părintele loanichie Bălan si apărut la Editura Trinitas, 1993.

Pot să meii spun că la mormântul Părintelui, liniștea te cuprinde nu doar datorită locului în care este amplasat cimitirul Sihăstriei, ci mai ales datorită căldurii duhovnicești pe care Părintele Paisie și ceilalți Cuvioși care odihnesc acolo o emană prin duhul lor viu.

Părintele Paisie Olani este unul din modelele prin care îți poți sfinți și ghida viața în aceste vremuri tulburi, în care nu ne mai rămâne decât să urmăm exemplul sfinților pentru a ne salva sufletul.

Vlad Herman, septembrie 2015

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

Scurtă biografie a Părintelui Paisie Olani

Ieroschimonahul Paisie Olani s-a născut la 20 iunie 1897 în satul Stroiești, comuna Lunca, județul Botoșani, primind la botez numele de Petru. Tatăl său era pădurar, iar mama sa casnică.

A făcut școala primară în sat, dar pe atunci în sat se făceau numai trei clase, micuțul Petru fiind premiant în toți cei trei ani.

Apoi a intrat în armată pentru a-

și face stagiul militar, luând parte și la Primul Război Mondial, timp în care s-a rugat lui Dumnezeu să-l scape, dorind să se facă călugăr.

Scăpând cu viață, statul l-a răsplătit pentru participarea la război și i-a dat cinci hectare de pământ, pe care el le-a împărțit fraților mai mari.

în anul 1921 a intrat în obștea Schitului Cozancea Botoșani, unde s-a nevoit

timp de aproape 30 de ani.

La 9 iunie 1922 a fost tuns în monahism ca schimonah, primind numele de Paisie.

în 1925 a vizitat mănăstirile nemțene, ajungând și la Sihla, unde a rămas mai multe zile.

Intre anii 1930-1932 a încercat să se mute la Mănăstirea Sihăstria, dar neavând binecuvântarea egumenului de la Cozancea, starețul Ioanichie Moroi nu l-a primit și prin urmare s-a întors la Cozancea.

Odată, în timp ce se ruga a auzit un cor ceresc cântând cântări bisericești. A însemnat locul respectiv cu o cruce de stejar, iar după ce a obținut aprobarea mitropolitului a construit un paraclis de lemn. După o vreme, noul stareț de la Cozancea i-a dat voie să facă și câteva chilii. Avea acolo și o mică

grădină, precum și viță de vie.

A viețuit astfel mulți ani, crescând și câțiva ucenici aleși (printre care și Părintele Cleopa care a ajuns la schit în jurul anului 1935).

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

In 1933, la doar 36 de ani, a primit marea schimă cu gândul de a se face pustnic.

In anul 1943, la 14 octombrie, a fost hirotonit diacon, iar la 4 aprilie 1947 a fost hirotonit preot și apoi numit egumen al Schitului Cozancea pe care l-a condus aproape un an de zile.

In anul 1948 s-a retras la Mănăstirea Sihăstria din județul Neamț, ca duhovnic.

între anii 1949-1953 a viețuit la Mănăstirea Slatina din județul Suceava, ca duhovnic, stareț fiindu-i Părintele Cleopa.

In primăvara anului 1954 a revenit la Mănăstirea Sihăstria ca duhovnic al întregii obști.

între anii 1972-1984 s-a nevoit la Schitul Sihla ca sihastru desăvârșit, avându-și chilia aproape de peștera Sfintei Teodora. Se ruga, postea și spovedea zilnic mireni și călugări, ajungând cel mai renumit și căutat duhovnic din țară.

In toamna anului 1986 a revenit în obștea Mănăstirii Sihăstria, dar și-

turat piciorul drept și astfel a rămas imobilizat la pat, în chilia sa, până la sfârșitul vieții. Pe lângă aceasta, s-a îmbolnăvit de cataractă la ambii ochi și și-a pierdut auzul în bună parte.

în noaptea de 18 octombrie 1990, Părintele Paisie Olaru și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos.

Sursa:
http://paisieolaru.blogspot.ro

Părintele Paisie Olani In cer cu îngerii și pe pământ cu oamenii

de Părintele Constantin Catană
de la Mănăstirea Văratec

Pe chipul țării noastre există destule locuri minunate care se întipăresc pentru totdeauna în gândul și-n inima oricărui trecător și deopotrivă există și elementele climatice prielnice, pe care le caută călătorul pentru odihna trupului. Insă, în regiunea subcarpatică din jurul orașului Târgu Neamț, zonă turistică de mare atracție, cu frumoase și numeroase monumente istorice care ascund sub patina vremii valori de neprețuit, se află și Sfânta Mănăstire Sihăstria, unde omul își poate proba, în modul cel mai convingător, starea sufletească pentru a-și schimba înfățișarea puternic încrustată de grijile

cele multe ale vieții.

Ajungând la Târgu Neamț, suntem în zona turistică dominată de "diadema" mult strălucitoare a marilor mănăstiri care tronează pe culmi protectoare nu prea înalte și care, prin glasul clopotelor și al sunetului de toacă, depășesc cu unduiri molcome drumuri și poteci până-n fundalul înverzit al munților, deschizând astfel cărare îngerilor, atât spre înăuntrul cât și spre înafara iubitorilor de drumeție.

Urmărind traseul din Târgu Neamț spre Mănăstirea Sihăstria, după popasul turistic "Branițte", fără a ne îndrepta spre rezervația de zimbri „Dragoș-Vodă", facem drumul spre stânga, care ușor, ușor se îngustează și priveliștile sunt tot mai sălbatice.

De la Mănăstirea Secu în sus, la aproximativ 3-4 kilometri se ajunge la Mănăstirea Sihăstria, așezământ ridicat prin anii 1655 de către Episcopul Ghede- on de Huși.

Mănăstirea Sihăstria, beneficiind de o poziție geografică favorabilă, este

binecunoscută de pelerinul român, dar și mai cunoscută datorită celor doi mari duhovnici: Părintele Paisie Olaru și Părintele Cleopa Ilie și tot atât de cuviincios așezându-1 și pe Părintele

Petroniu Tănase de la Prodromu care s-a nevoit, a tăcut și s-a rugat și la Sfânta Mănăstire Sihăstria o vreme și care toată viața a fost aspru cu sine.

In cele ce urmează, voi alcătui un portret în cuvinte celui care a fost lero- schimonahul Paisie Olaru, cel care a vorbit cu Dumnezeu, ziua și noaptea, prin darul rugăciunii și al smereniei.

Multe vorbe frumoase s-au spus despre blândul și smeritul Ieroschimonah Paisie de către ierarhi, preoți, monahi și credincioși, vorbe care au ajuns la inima multora. Foarte bine! Și iată că, pe lângă cei multi și eu nevrednicul și nemona- hul Preot Constantin de la Mănăstirea Văratec, în cele ce urmează, voi spune, în felul meu, așa cum l-am cunoscut: „Căutați-1 pe Părintele Paisie!", cel care a fost o icoană vie prin pilda vieții lui, cel care a fost aluatul bun și gustos în frământătură, cel care a fost viu și credi-

bil, modelator de suflete, care cu privirea și vorbe puține înmuia cea mai împietrită inimă și umplea cu bucurie cea mai goală inimă prin expresiile sale: "dragul tatii", "tătucă", "copiii mei"...

în acest fel el era puntea tare dintre om și Dumnezeu și nu întârzia ni-

cicum a purcede la invocarea milei lui Dumnezeu, prin care alina neputințele fiilor săi duhovnicești.

Nu întâmplător încerc un portret în cuvinte al Ieroschimonahului Paisie, ci am ținut seamă de vorbele monahului Chirii Roșu, viețuitor al Mănăstirii Sihăstria, care mi-a spus adesea:

"Eu te rog ca atunci când vei putea, să scrii ceva despre Părintele Paisie, căci l-ai cunoscut mai bine decât alți tineri din lume. Sfinția ta, fiind în vacanțe la Mănăstirea Secu, ai avut bunul prilej să-l asculți și să-ți dea și cuvânt de folos cu vorbe puține și eu cred, după cum ne cunoaștem de atâta vreme, că ai să-i zugrăvești în scris chipul său de mare duhovnic al zilelor noastre."

12

ÎN CER CU ÎNGERU ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

"Sfântul de pe icoană al veacului trecut"

Monahul Chirii a plecat demult la cele veșnice și eu abia acum îi împlinesc dorința, străduindu-mă să

prezint cât mai fidel bunăvoința leroschimonahu- lui Paisie, care mi-a umplut sufletul de nădejde și de bucurie în anii tinereței mele.

Prin cele ce urmează să spun despre Părintele Paisie de la Sihăstria, cel cu inima de mamă, nu diminuez cu nimic rolul și rostul altor isihaști deosebiți ai altor Sfinte Mănăstiri, ci vreau să punctez câteva fapte ale acestui stâlp de susținere al monahismului românesc, care a lucrat grădina pietroasă din sufletul multor slujitori ai Bisericii și a credincioșilor care îl căutau pentru rugăciune și sfat bun și despre care niciodată nu se va putea scrie totul, căci a avut și fapte tainice pe care nimeni nu le-a văzut și nici nu le-a spus nimănui.

13

PĂRINTELE PAISIE OLARU

L-am cunoscut pe leroschimona- hul Paisie de la Mănăstirea Sihăstria, când aveam doar 15 ani și eram elev la Seminarul Teologic din Sfânta Mănăstire Neamț și Părintele Vasile Ignătescu, directorul Seminarului, pe noi, elevii din anul întâi, ne-a dus la Sfânta Mănăstire Sihăstria pentru a-1 cunoaște pe Părintele Paisie - știut de foarte multi creștini ca mare Duhovnic și smerit Cuvios pe lângă Părintele Cleopa și Părintele Antim Găină de la Mănăstirea Secu.

Până atunci nu fusesem la

Mănăstirea Sihăstria, dar eram frământat de gândul și dorința de a cunoaște Sfintele Mănăstiri din zona Neamțului, în care viața spirituală din vremea aceea domina în toate sfintele locașuri mănăstirești. Originalitatea exprima bogăția duhovnicească. Era suficient doar să privești chipul unui monah și aveai senzația că deja ești lângă un sfânt. Așa l-am văzut eu pe Părintele Paisie, Sfântul de pe icoană al veacului trecut.

Eram prea tânăr atunci, dar încerc să reconstitui în toată plenitudinea întâlnirile mele cu marele Cuvios de la care

14

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

nu am păstrat fotografii, nici material scris, ci vorbe adevărate, vorbe sfinte, vorbe curate din fructul Sfinților Părinți ai Bisericii noastre, care au fost adevărată hrană pentru vestitul și cel vrednic de pomenire, marele pustnic, Părintele Paisie.

Nu pot uita momentul când noi, cei 27 seminariști, am intrat în sărăcăcioasa lui chilie și așezându-ne în genunchi alături de directorul și profesorul nostru, Părintele Vasile Ignătescu, ne-a binecuvântat cu această rugăciune:

"Domnul Dumnezeu, Preamilosti-

vul, să vă miluiască,

Domnul lisus Hristos să vă împlinească toate cererile cele bune,

Domnul, Cel în toate puternic, să vă izbăvească de tot necazul și de toată boala,

Domnul să vă învețe pe voi,

Domnul să vă înțelepțească,

Domnul să vă ajute, Domnul să vă mântuiască, Domnul să vă apere,

Domnul să vă păzească,

15
PĂRINTELE PAISIE OLARU

Domnul să vă curețe,

Domnul să vă umple de bucurie duhovnicească,

Domnul să vă fie sprijinitor sufletului și trupului vostru.

Domnul, ca un Bun, Milostiv și de oameni Iubitor, să vă dea iertare de păcate.

Domnul Dumnezeu, lisus Hristos, la ziua Judecății, să vă miluiască și să vă binecuvânteze în toate zilele vieții voastre.

Că Aceluia se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, împreună și Părintelui Celui fără de început și Preasfântului, Bunului și de viață Făcătorului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor!

Amin."

Această rugăciune spusă de către Părintele Paisie ne-a umplut sufletul

tuturor de bucurie și multă vreme am crezut că este rugăciunea pe care a alcătuit-o Cuviosul, pentru a binecuvânta pe fiecare, după trebuință.

Când am ajuns și eu slujitor al bisericii, această rugăciune, atât de folositoare, am găsit-o în Molitfelnic și o citesc și eu, cu mare evlavie, celor credincioși

16

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

care-mi cer binecuvântare, deși este în "Rânduiala împărtășirii grabnice a celui bolnav".

Și așa, cu această înaltă binecuvântare, Ieroschimonahul ne-a mângâiat pe frunte pe fiecare și a pus în noi o și mai mare bucurie spunându-ne, printre altele:

"Copiii mei, voi o să fiți slujitorii de mâine ai Sfintei noastre Biserici, timpul vă este alături și odată cu el creșteți cu vârsta. In față să aveți Icoana smereniei Mântuitorului Hristos, prin care să dobândiți dulceața rugăciunii și a învățăturii celei bune de la părinții profesori, care și ei săracii, pe lângă cele multe griji ale vieții lor, cu responsabilitate vă așează în trăirea pentru Dumnezeu, iar credința dreaptă să facă rădăcini înăuntrul vostru, ca mintea și inima să vă fie luminate

pentru a vă duce viața fără de păcat.

Acolo, la Seminar, aveți și Sfânta Mănăstire Neamț lângă voi, unde multi părinți de altădată ca și de acum, Părinții: Mina Prodan, loachim Spătaru, Damas- chin Trofin, poartă în ei rânduieli sfinte

17

PĂRINTELE PAISIE OLARU

și să aveți atașament neclintit față de ei, pentru că sunt mărturisitori nu numai cu vorba, dar și cu viața lor.

Eu știu că bieții voștri părinți, mama și tata, v-au învățat să aveți frică de Dumnezeu, dragoste pentru Sfânta Biserică, cinstire și respect către toți oamenii, dar aici, la Seminar, o să învățați că în respectul reciproc n-o să încapă cuvintele urâte, gesturile nepotrivite, că dimineața, după-amiaza și seara o să îngenuncheați în fața icoanelor din Biserica Paraclis a Seminarului, pentru a vă forma întru slujirea voastră de mai târziu."

Și oftând cu durere, a continuat, spunându-ne:

"Câte a pătimit Domnul nostru lisus Hristos pentru noi! El pe toate le-a făcut pentru noi ca să ne mulțumim, dar îngrijorarea mea pentru voi este mare căci nu știm ce va aduce ziua de mâine: poate suferință trupească, poate suferință

sufletească, poate nemulțumire sau mai știu eu ce alte încercări, însă niciodată să nu pierdeți nădejdea, copiii mei, vlăstare curate și tinere ale Bisericii lui Hristos!"

18

ÎN CER CU ÎNGERU ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

"Piatra de zid a monahismului românesc"

După ce ne-a ospătat cu brânză și pâine am făcut cale întoarsă spre Seminar, plini de bucurie că l-am cunoscut și noi pe Părintele Paisie, care, printre altele, ne-a vorbit și despre calea cea strâmtă a mântuirii, despre care am înțeles fiecare pe cât ne-a fost dat.

Pluteam de bucurie la cele spuse de marele Cuvios și pentru faptul că ne-a luat sub stăpânirea lui cu rugăciunea, înțelegând noi, la nivelul creștinesc, că este mare dar de la Dumnezeu ca un isi- hast, căruia noi nu i-arn oferit decât dragostea și bucuria de a-1 fi întâlnit, să te aibă în rugăciunea lui individuală.

încrezători în făgăduința sa, l-am întrebat pe Părintele nostru director:

"De ce un astfel de călugăr, atât de rugător și cu o viață de sfânt stă într-o astfel de chilie, aproape de grajdul cu

19

PĂRINTELE PAISIE OLARU

vite și atât de sărăcăcios în ținuta lui?"

Iar Părintele director, protectorul nostru, ne-a răspuns:

„Da, de asta v-am dus la Sfânta Mănăstire Sihăstria, ca să vedeți și voi că sfinții sunt printre oameni, dar nu sunt cunoscuți.

Mă, băieți, mă, Părintele Paisie este piatra de zid a monahismului românesc, este protectorul monahilor bătrâni și tineri, este protectorul multor credincioși din țara noastră, este conștiința resimțită în toate mănăstirile și schiturile nemțene, este forța reală a identității monastice, este statura încununată în întregime cu multe daruri duhovnicești, este chipul de monah dorit de obștea dreptcredindoșilor. El poartă cu sine toate făgăduințele monahului, cât și bucuria ostenelilor, a stării de nevoință și de pocăință.

El își luminează chilia, după cum și voi ați observat, cu lampa cu petrol, iar la privegherile sale tainice, lumânarea îi luminează fila

Ceaslovului și a Psaltirii.

Da, chilia sa, fără canapele și scaune, doar cu un pat din lemn acoperit

20
ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

sărăcăcios, este fastul bucuriei lui de a se ști sărac material și bogat spiritual.

De altfel, voi trebuie să știți că Părintele Paisie Olaru, ca și Părintele Ilie Cleopa, după cum și Părintele Petro- niu Tănase și pe lângă ei l-aș așeza și pe Părintele Toil, sunt lumini curate pentru Mănăstirea Sihăstria.

De fapt aici toți părinții călugări ostenesc admirabil, dar cel care continuă să fie prezent privegherilor de noapte și zi este Părintele Paisie, cel mult căutat de obștea creștină și care așează în sine toată suferința, toate grijile, toate lacrimile și neajunsurile omului. El este cel care întreține, pe lângă ceilalți monahi, starea duhovnicească și rugăciunea lucrătoare.

Voi n-ați auzit de Patericul egiptean?

Acest Ieroschimonah, chiar fără dispoziții chiriarhale, poate fi trecut pe filă de Pateric și credem că, de-a lungul anilor, se va găsi cineva să ne vorbească în scris despre acest Cuvios

care a înmiresmat cu rugăciunea sa toate potecile, toate cărările, toate ascunzișurile din muntele

21
PĂRINTELE PAISIE OLARU

Sihăstria, unde cred că și sălbăticiunile pădurii își au liniștea lor.

însă Părintele, prin modul său de viață, măi, copii, să nu credeți că-și etalează calitățile în fața monahilor și a credincioșilor, ci își amenajează de aici, de pe pământ, viața pentru Cer, pentru Dumnezeu.

Părintele Paisie, prin viața austeră, își definește conturul său de monah și nu se lasă umbrit de frumusețea cea trecătoare a pământului.

Și să mai știți că așezământul acesta monahal ascunde în adâncul cimitirului multe chipuri de monahi care au fost statornici în credința și ascultarea lor și au izvorât lumină din viața lor duhovnicească".

Colegul nostru de Seminar, Sandu Vasile din Pipirig, astăzi preot valoros, osârduitor slujitor și fost profesor la Seminarul Teologic - Mănăstirea Neamț și care participa mai des la slujbele din Sfânta Mănăstire Sihăstria, ne spunea:

"Măi, Părintele Paisie, de la

distanță îți cunoaște gândurile și când ești în apro-

pierea lui simți o ușurare, o transformare. Binecuvântarea lui este principalul dar de reconfortate, mai ales când îl auzi vorbind. El este echilibrul în viață a multor pipirigeni."

Și eu am constatat că, atunci când mergeam de la Sfânta Mănăstire Secu la Sfânta Mănăstire Sihăstria, aceasta doar atunci când aveam blagoslovenia Părintelui Stareț Gherontie Ștefan, nu puritatea aerului și frumusețea peisajului montan îmi așeza liniștea în suflet, ci doar faptul că-n această Sfântă Mănăstire era Părintele Paisie.

Copleșit de existența lui, îmi era de multe ori suficient să valorific puținul timp de ședere în Sfânta Mănăstire doar privind cum mulțimea de credincioși veniți din multe colțuri ale țării aștepta la rând să primească sfat și binecuvântare, îmbrățișând în tăcere frumusețea muntelui care împrăștie de veacuri tăcerea în dimensiuni impresionante.

Sunt niște ani din care îmi adun amintirile despre Ieroschimonahul Paisie de la Sihăstria și care au rămas în inima mea ca într-o ladă de zestre și acum le

culeg cu mare drag de pe colinele acoperite de arbuști și de tufărișuri, iar mai apoi, coborând pe drumul șerpuitor dintre Mănăstirea Secu și Mănăstirea Sihăstria, mi-1 amintesc pe Părintele Sofronie Ungureanu, casierul Sfintei Mănăstiri Secu, care-mi spunea, într-una din zilele călduroase de vară, de prin 1968:

"Frate Constantine, acolo la Roman, la frăția ta, nu sunt mănăstiri și n-ai avut de unde cunoaște viața monahilor, dar uite acum am să-ți spun că Mănăstirea Sihăstria are vreo patru duhovnici mari, însă dintre toți, cel care s-a lipit de inima mea este Părintele Paisie Olaru, un mare Cuvios.

El nu construiește garduri și nici nu ridică ziduri, dar zidește suflete prăbușite în păcat. Nu de mult am fost și eu cu mama mea la Cuvios ca să ia binecuvântare, că din tinerețile ei aș putea spune că a stat sub epitrahilul său și a hrănit-o cu Sângele și Trupul lui Hristos.

Eu când mai am probleme pe la mănăstirea noastră, la el merg și-mi descarc sufletul. Și-mi amintesc bine că, de fiecare dată, mă cunoștea după expresi-

vitatea feței și-mi spunea:

«Părinte Sofronie ești greu la inimă. Copacul care este în bătaia vântului, acela are rădăcini puternice. Cunosc și eu problemele mănăstirii de care vă ocupați sfințiile voastre. Aveți șantier mare. Nu prea aveți liniștea rugăciunii și a rânduielilor celor bune, că și așa sunteți puțini și aveți multe lipsuri, dar înjugați- vă cu toți la plug în ogorul lui Hristos, care vă va da și pâine și apă, dar și viață duhovnicească.»

Dragul meu frate, vorbele Părintelui Paisie au fost totdeauna alifia vindecătoare pentru sufletul meu.

Părintele Paisie, adeseori îmi spunea:

«Să participăm la luptă pentru liniștea sufletului, cu instrumentele Evangheliei și ale lui Iisus Hristos Mântuitorul, pentru a nu fi prinși de ofertele și de instrumentele lumești care simt ispititoare»

Și mai spunea Părintele Paisie:

«Părinte Sofronie, e greu să cuprindem cuvintele lui Dumnezeu, dar

de ne vom identifica cu împlinirea făgăduințelor noastre de călugări, vom slăbi puterile diavolești și, mai devreme sau mai târziu, vom culege și roada, dar să avem răbdarea și smerenia fierte în rugăciune.»

Știi, eu ajung la Ieroschimonah în furia mea, iar această privighetoare a nopții, netulburat și cu chipul plin de lumină îmi spune:

«Sofronie, Sofronie, spinoasă e calea mântuirii fără de răbdare, recuperează timpul cu rugăciunea și împăcarea, căci oricărui monah Dumnezeu îi dă timpul bucuriei, dar și al tristeții, căci unde este îndelungă răbdare, unde este dreaptă socoteală, unde este blândețe, acolo este și mila lui Hristos»

Și așa spunându-mi, mi-am căutat drumul răbdării și parcă nu mă mai supăr așa de tare."

26

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

"Când Părintele se roagă, dracii sunt liniștiți și dorm"

Cine a gustat un pic din vorbele Părintelui Paisie, a gustat din Slava lui Dumnezeu.

într-o zi de 6 august, ziua Schimbării la Față a lui Hristos Mântuitorul, după ce am considerat eu că m-am achitat în cele rânduite de către Părintele Stareț al Mănăstirii Secu, împreună cu blândul și piosul călugăr Ghimnazie, am plecat spre Mănăstirea Sihăstria, cu gândul că acolo vom mânca miere de albine, așa cum este tradiția prin părțile noastre.

Ajungând la mănăstire, evlaviosul călugăr îmi spune:

"Frate Constantin, dacă vrei să simți gustul mierii de albine, trebuie mai întâi să trecem pe la Părintele Paisie să ne binecuvinteze și la întoarcere să nu avem vreo ispită!"

înainte de a ajunge la chilia Părintelui,

l-am întâlnit pe Părintele Macarie Tănase și l-am întrebat:

"Oare Părintele acum se odihnește? Cum să facem pentru a lua

binecuvântare?"

Părintele ne-a răspuns:

"Părintele Paisie nu doarme, nimeni nu știe când și cât doarme, doar atât știm: când Părintele se roagă, dracii sunt liniștiți și dorm, iar noi ne ducem viața în liniște, iar când suntem tulburați atunci știm bine că Părintele Paisie și-a luat puțin timp pentru odihna trupului său, dar iaca mă duc eu și-i spun că sunteți la ușa lui, că pe amândoi vă cunoaște că investiți viața în Dumnezeu, mata cu tinerețea, iar Părintele Ghimnazie cu bătrânețea."

Și intrând în chilia sa, Părintele Paisie ne zice:

"Părinte Ghimnazie, v-ați tot întrebat pe cale: Oare ne primește Părintele la ora asta nepotrivită, nu cumva se odihnește? Iată că stau la ușă și vă așteptam. Asta-i jertfa mea puțină de a-L pune pe Hristos Mântuitorul în inimile oamenilor.

28

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

Așa-i că ați venit să gustați din mierea de albine, că vi se pare a fi mai dulce decât cea de la Secu?"

Am rămas amândoi ca niște muți, iar la întoarcere ne-am reproșat că pe Cede am vorbit destule și Părintele ne-a cunoscut gândurile. Atunci

Părintele Ghimnazie mi-a spus:

"Ce-ai crezut, frăția ta, că cele ce ți- am spus eu despre Părintele Paisie sunt vorbe goale? Iaca, acum te-ai convins că nu degeaba eu îl consider ca pe un Sfânt, că de la distanță îți cunoaște pofta inimii.

Frate, frate, tare mai avem nevoie de prezența lui și de rugăciunea lui, că atât Părintele Paisie, cât și Părintele Cleopa se întâlnesc cu duhul Părintelui Antim de la noi și așa cred eu că ne rabdă Hristos și are grijă Maica Domnului de noi, căci altfel am fi numai trup viu și suflet mort.

Părintelui Paisie, discreția și tăinuirea îi sunt hainele smereniei. Este foarte simțitor cu relația celor din jur. Dacă ești neputincios, sub brațul lui devii nepătimitor, așa că frăția ta să știi

că nu știința te pune de-a dreapta lui Dumnezeu, ci evlavia și smerenia.

Ai să vezi cât de folositoare o să-ți fie vorbele și binecuvântarea Părintelui Paisie la vremea când ai să fii preot, iar când păcatul te va încolți, să-ți aduci aminte de el, dar și de noi cei din Mănăstirea Secu, că doar vezi că și noi vă mai mângâiem cu câte ceva!"

Apoi, despre blândul

Ieroschimonah mi-a vorbit la Mănăstirea Sihăstria, cât și la Facultatea de Teologie din București, Părintele Ioanichie Bălan, care mi-a fost coleg de facultate și, printre altele, mi-a spus:

"Părinte Constantin, Părintele Paisie Olaru este unul dintre cei mai mari duhovnici, cunoscut și apreciat în sfânta noastră mănăstire, cât și-n mănăstirile din țară.

Acest mare Cuvios, cu viață de Sfânt, vorbește fără odihnă cu Dumnezeu și cu oamenii, se jertfește atât de curat pe sine și-n aceeași măsură îi crește duhovnicește cu atâta căldură și dragoste pe fiii săi duhovnicești, care nu sunt puțini la

număr, cât și pe călugării din mănăstirea noastră și din alte mănăstiri.

Acest mare Ieroschimonah, atât la Mănăstirea Cozancea, cât și la Mănăstirea Slatina și mai ales la Mănăstirea Sihăstria, deschis pentru liniște și pentru oameni, aș putea spune că face minuni deschizând poarta liniștii pentru toți, ridicând moralul oricărui suflet și pune leac potrivit pe orice rană, astfel dând speranță și deșteptând conștiința

omului.

Acest mare Cuvios este un duhovnic al inimii, pentru că în rugăciunea lui și-n privegherile lui de zi și noapte se adresează mai mult inimii decât minții. Când vorbește cu omul, vorbește și cu Dumnezeu prin rugăciune, prin sfat și prin spovedanie, la care dă și canon al încrederii și speranței mântuirii fiecăruia.

Mai tot timpul, Părintele Paisie vorbește despre Rai și mai puțin despre iad, spunând că omul este creat pentru a fi moștenitor al Raiului și nu al iadului, de aceea și spune tuturor:

«Să ne întâlnim la ușa Raiului!»

Fiind un Părinte al dragostei și al

31
PĂRINTELE PAISIE OLARU

nădejdii, obișnuiește să le vorbească ucenicilor săi, călugări și credincioși, despre Raiul și fericirea drepților.

Părinte Constantin, ți-am dat cele două volume de predici ale mele și ești singurul căruia mi-am încredințat sinceritatea și dragostea mea pentru faptul că ești slujitor la fosta Mănăstire Giur- geni, acolo unde este Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului.

Ai să te folosești de ele și ai să găsești și vorbe de suflet pentru

Părintele Paisie, căruia averea i-a fost smerenia, iar nădejdea Hristos Mântuitorul.

De fapt, ai văzut că dialogul cu sfinția sa este un dialog emoțional, al inimii, al bucuriei și al lacrimilor.

Mă, foarte dragă comoară mai avem noi aici la mănăstire, pe acești doi piloni: Părintele Paisie și Părintele Cleopa.

Duhul evlaviei aprinde lumina, ca noi cei de aici să nu umblăm în întuneric și așa, oleacă câte oleacă, parcă și noi suntem pe drumul Raiului.

Nu știu când, dar am să încerc cândva să am un dialog mai special cu sfinția

32
ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

sa, ca poate mai târziu, când vremurile vor fi mai bune, să așez pe filă de carte tot ce îmi va spune acest mare Duhovnic și Cuvios al Sihăstriei, care nu și-a căutat numai mântuirea proprie, ci s-a rugat ca și alții să aibă parte de ea și ca Dumnezeu să-i acopere pe toți în vremea necazului.

El a fost păstorul cel adevărat și nu năimit. Sub căpătâiul lui stătea cărămida, în buzunarul lui găseai batista încărcată de lacrimi pentru sufletele amărâte și împovărate.

Vai, cum a trecut timpul și noi

mâine avem examen, hai la camera noastră și să vedem ce a mai conspectat din materia de la Dogmatică Părintele Chirii Roșu - casierul mănăstirii noastre."

33

PĂRINTELE PAISIE OLARU

"Nu și-a epuizat existența cu cele trecătoare ale lumii"

Sunt multe de spus despre Părintele Paisie: în raportarea sa la călugări și oameni respecta întru totul libertatea fiecăruia, ce și-o exprima prin blândețe și nu aviza în vreun fel pe nimeni, ci doar voia ca fiecare să conștientizeze a împlini Cuvântul lui

Dumnezeu.

Părintele Paisie, așa cum mi-a spus Părintele Petroniu, cel plecat de la Sihăstria în Sfântul Munte Athos, "nu și-a epuizat existența cu cele trecătoare ale lumii, el avea modul de existență cel mai de jos: puțină mâncare, puțină apă, puțină îmbrăcăminte, adică nu avea nimic al lui. Eu mă voi duce, dar el rămâne să lumineze deopotrivă și monahi și mireni".

Altădată, văzându-mă mâhnit, Părintele Paisie mi-a spus:

"Păstrează pacea inimii și slujește-L pe Mântuitorul Hristos, nu cu buzele, ci

cu inima și cu smerenia, ca Raiul să-ți fie aproape, nu căuta la siguranța zilei de mâine, ci la mântuire. Aștept să ne întâlnim la ușa Raiului!"

Știu și recunosc că n-am fost și nu sunt în măsură să accept mult mai mult jertfirea avutului meu, dar nici nu m-am amăgit cu cele trecătoare. Ușor și câte puțin încerc să transform puținul meu în daruri, ca atunci, acolo sus, să nu se rușineze de mine Părintele Paisie, care îmi tot spunea să nu-mi pierd osteneala pentru câștig

pământesc ci să port curat darul Sfântului Duh.

Cu dragostea cea curată și-n prietenia noastră de suflet, Părintele Chirii Roșu, fost casier al Sfintei Mănăstiri Sihăstria, prin anul 1985, la Sărbătoarea "Nașterii Domnului", fiindu-mi musafir în locuința mea din orașul Roman, îmi spunea acestea despre Părintele Paisie, cel căruia i s-a confesat până în clipa când a plecat la cele veșnice:

"Părinte Constantin, hai să cântăm un colind și să-ți mai spun câte ceva despre Părintele nostru Paisie, cel sărac în lucrurile lumești și bogat în Dumnezeu,

35

PĂRINTELE PAISIE OLARU

care alunga taberele dracilor și nouă ne înălța capetele din întuneric, spunându- mi:

«Părinte Chirilă, bucură-te și te veselește când cei de aproape îți pricinuiesc răul, închide-ți urechile când Părintele Stareț te tâlcuiește după a lui vrere și fugi de el, ca să nu auzi cuvinte de mânie, căci doar știi că inima cea mânioasă este goală de tainele lui Dumnezeu, iar numai cel blând și smerit la cuget și la inimă este izvor nesecat al tainelor veacului de acum. Doar știi și frăția ta, din cele ce citești și cânți la strană, comoara celui smerit la cuget e înlăuntrul lui;

și ea este Hristos Mântuitorul.»

La cele spuse de către Părintele, eu, Părinte Constantin, m-am aprins mai tare și am plecat nemulțumit din chilia lui și nici n-am făcut douăzeci de pași și Părintele în urma mea, m-a ajuns și mi-a spus:

«Părinte, hai să ne rugăm oleacă în chilia mea pentru Părintele Stareț»"

M-am întors și ce crezi, sfinția ta: când am ajuns în fața ușii chiliei sale m-a

36

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

cuprins un duh de pace, de liniște, cum demult n-am mai avut și mă întreabă blândul Ieroschimonah:

«Părinte Chirilă, ai vrea să-mi mai spui ceva, spune-mi că te ascult!»

«Da, vreau să vă spun că eu, Chirii păcătosul, casier al mănăstirii, netulburat de iuțime mă voi lăsa în seama lui Dumnezeu, căci nelegiuirii nu se vor scula la judecată»

Și uite așa, sfinția voastră, am reușit să câștig lucrul dorit, pacea inimii, doar pentru faptul că m-am smerit.

Prin smerenia lui, Părintele Paisie, la care n-am văzut nici întristare, nici mâhnire, pentru mine e un Sfânt la care asprimea nu încape ci doar

luarea aminte la virtute.

Și atunci când am fost împreună la sfinția sa, ai auzit ce ți-a spus:

«Să nu zăbovești, frățioare, în cele privitoare la trup.»

El te-a văzut cum te uitai la sandalele din picioarele sfinției tale, care nu erau prea bune și a continuat:

«Dumnezeu caută la frumusețea

37
PĂRINTELE PAISIE OLARU

sufletească, căci inima care primește cele duhovnicești se îngrețoșează de cele trupești.

Dacă călugărul nu trebuie să rătăcească duhovnicește, tu, mugur tânăr, să-ți păzești trupul de robia patimilor ca să nu fii în viață omul - oală de lut.»"

"Avem datoria ca toți să facem fapte vrednice de Rai"

Altădată, monahul Chirii, aflându-se în fața unei suferințe care-i măcina sufletul, mi-a mai spus:

"Părinte Constantin, vreau să-ți mai spun și acestea despre Părintele Paisie, dar trece-le pe o hârtie să nu le uiți, că vor fi importante pentru mai târziu, că doar vezi că sunt tare slăbit.

Ascultă: săracul bătrân în fiecare zi dis-de-dimineață stă ca un stâlp, pentru cei care-1 caută și cu blândețea lui obișnuită îi povățuiește pe fiecare așa:

«Dragul tatii, răbdarea să nu-ți fie cu noduri ci cu dragoste. Femeia să le rabde pe toate pentru mila și dragostea copiilor, iar cele văduve să trăiască în în- frânare, căci râvna rugăciunii le aduce pe cele duhovnicești în inimă, iar rugăciunea puțină, făcută și aceea cu grabă nu aduce folos ci stinge iubirea de Dumnezeu din

inimă. Când darul lui Dumnezeu se apropie de inima omului, toate simt bune, toate sunt ușoare.

Dragii tatii, să știți că pe calea mântuirii ne sunt de mare ajutor smerita cugetare și smerenia, fără de care nu ne putem ruga.

Pentru credincioși, rugăciunea să fie pâine, iar pentru călugări rugăciunea să fie teologie.»

Și mai spunea bătrânul leroschimo- nah fiilor săi duhovnicești:

«Tată, tată, răbdare să aveți în necaz, în boală, în ocară pentru scumpa mântuire a sufletului și eu cred că preoții de pe la parohii așa vă povățuiesc: să aveți răbdare, căci și ei săracii așa cum vorbesc așa trebuie să trăiască. Avem datoria ca toți să facem fapte vrednice de Rai și de a fi gata în tot ceasul de moarte»

Părinte Constantin, și nouă călugărilor și credincioșilor ne spunea bătrânul:

«Să fiți sinceri la spovedanie și să nu vă îndoiți niciodată de duhovnicii voștri, căci nu ei, ci Dumnezeu este Cel care vorbește și lucrează prin ei.

40

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

Dar și noi preoții trebuie să avem mare grijă, cui și cum dăm Sfânta împărtășanie, ci numai frica de Dumnezeu ne îndeamnă la pocăință în viața aceasta, pentru că dincolo nu este pocăință. Pocăința trebuie să o lucreze omul aici pe pământ, cât este în viață.»"

Părintele monah Chirii Roșu ținea să accentueze în povestirile sale despre Cuviosul Paisie faptul că acest mare duhovnic, prin bunătatea sa, tempinge lângă cei bineplăcuți lui Dumnezeu și asta am simțit și eu totdeauna când mi- am pus capul pe mâinile lui calde și ușoare și prin care îți venea toată starea cea bună.

Ucenicii Părintelui Paisie au fost cu zecile de mii și cred că toți au avut și au de spus câte ceva despre dânsul și despre greaua sa misiune de a-1 îndrepta pe om spre "Ușa milostivirii lui Dumnezeu", pentru care se ruga în genunchi, ca Dumnezeu să o lase deschisă celor ce caută mântuirea.

Sentimentul care m-a stăpânit și mă stăpânește este că Părintele Paisie a intrat în conștiința multor credincioși, nu că ar

fi dorit el, ci că așa a binevoit Dumnezeu, fapt pentru care și cred că vorbele noastre despre darul

sfințeniei lui nu-i schimbă dimensiunea în fața lui Dumnezeu cu nimic, ci doar starea noastră duhovnicească se îmbogățește prin pomenirea faptelor sale care au fost liniștitoare, mângâietoare și mult întăritoare și așa cum au mai spus și alții "nouă tuturor ne este necesară recunoașterea așezării lui într-o altă stare", așa cum a vrut Dumnezeu pe care L-a slujit cu dragoste.

Și cu aceste povestiri și altele despre Părintele Paisie de la Mănăstirea Sihăstria, foamea și setea dispar, iar noi privim spre celălalt loc, Raiul ceresc pe care trebuie să-l căutăm din viața aceasta.

De la Părintele Cuvios, călugări și mireni au putut învăța că înnoirea spirituală a omului și a Bisericii, în general se începe prin rugăciune. Cultura teologică, fie ea și temeinică, nu aduce înnoire spirituală și nici jertfă interioară. Credința ortodoxă unitară se găsește doar în rugăciune și-n smerenie și a fost peste veacuri și a rămas o candelă vie, aprinsă

42

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

pe pământul românesc.

El, Părintele cu viața sa pustnicească la Cozancea, la Slatina, la Sihăstria, la Sihla s-a nevoit cu

postul și rugăciunea fără a se manifesta zgomotos. Nu privea spre ceilalți, privirea lui era spre Dumnezeu.

Cu râvna și uitarea sa de sine, atunci când te aflai lângă el credeai că ești lângă o icoană din evlavia noastră străbună. Acest fel al său de a se ruga încălzea și aprindea în focul dragostei și al smereniei sale pe cei multi care îl asistau.

"Smerenia și înstrăinarea de cele ale lumii i-au fost o curată virtute"

La marele Cuvios, smerenia și înstrăinarea de cele ale lumii au fost o curată virtute fără de care nimeni nu poate vedea pe Hristos Mântuitorul, iar Sfântul Isaac Șirul zice:

"Fără înstrăinarea de griji multe nu căuta lumina în sufletul tău".

Și iarăși: "Mintea cea tulburată nu va scăpa de uitare și înțelepciunea acesteia ușa nu o deschide." (Filocalia, vol. X, Cuv. 5).

Deci, pentru a dobândi pacea inimii și sfânta rugăciune, precum Părintele Paisie Ieroschimonahul, trebuie să vorbim mai mult cu Dumnezeu și să-L regăsim pe Hristos în semnul Sfintei Cruci, să ne îngropăm trupul și să dăm viață sufletului, cele multe ale vieții să le așezăm în umbra morții, iar cele ale sufletului să

le așezăm în lumina vieții veșnice. Nu e ușor lucru, dar nu este cu neputință.

Părintele Paisie Olani, Părintele Cleopa, Părintele Petroniu, Părintele

toil, Părinții Justin și Antim Găină au mers pe calea îngerilor, n-au fost călăuze oarbe. Rugăciunea i-a ajutat să atingă culmea nepătimirii, căci acela care este desăvârșit în rugăciune se înțelege că este desăvârșit și în celelalte virtuți și ei toți știau, ca și alți mari Duhovnici și Cuvioși de prin Sfintele Mănăstiri, că de fapt credința crește, sporește și se întărește prin ispite, prin scârbe și necaz (vezi Petru 1, 6-7, lacob 1,3), după cum și la Sfinții Evangheliști Marcu și Luca ni se spune: "Credința se înmulțește, sporește și se întărește prin rugăciune." (Mc. 9,24; Lc. 17,15)

Părintele Paisie a știut toată viața lui că iubirea de Dumnezeu este acea căldură mai presus de fire și-n aceasta s-a mișcat atunci când se ruga și-n aceasta a aflat taina fericirii lui și mângâierea sufletului său, fiind mort călugărul dinafară față de toate ale lumii și căuta spre călugărul cel dinăuntru, iar cei care au o fotografie cu chipul său vor putea vedea că el privește

dincolo de lume, ochii lui sunt învăluiți de o lumină ce răspândesc desfătare duhovnicească.

Fericiți simt cei care l-au cunoscut, fericiți sunt cei care au luat

binecuvântare de la el, fericiți sunt cei care au pus la inimă poveștele lui.

Iată ce-mi spunea marele Arhimandrit Dosoftei Muraru, mare teolog și călugăr, plin de cuviință, pe când eram eclesiarh mare la Catedrala Episcopală din Roman:

"Părinte Catană, oriunde ai să ajungi, ai să te risipești în neasemuitele frumusețiale acelor locuri, ai să atingi cu mâinile vechile mănăstiri, clădiri și alte lucruri, dar partea de suflet înduhovnicit o să o găsești doar la Sfânta Mănăstire Sihăstria, unde Părintele Paisie și Părintele Cleopa protejează suflete și nu ziduri.

Nu știu cât ai să înțelegi din cele ce îți spun. Eu sunt călugăr de Sihăstria, așa mă consider, deși am fost purtat pe toate coamele munților și dealurilor din Ardeal.

La Mănăstirea Sihăstria totdeauna mi-a fost inima și gândul, nu că aș fi iubi-

tor de natura de acolo, ci de duhul cel curat al Părintelui Paisie, cel care reprezintă pentru mine ca și pentru alții realitatea morală, spirituală, într-o lume ipocrită și perversă.

Vreau să-ți spun și de fapt știi, că am căutat să mă așez pentru restul

vieții mele la Sihăstria, dar să știi că Starețul mi-a spus că nu-mi găsește o chilie potrivită pentru pretențiile mele.

Eu sunt călugăr și în viață, pe lângă smerenia mea, am fost smerit de alții cu vârf și îndesat.

In tristețea mea, am bătut la ușa Părintelui Paisie, cel vindecător de suflete și s-a bucurat nespus de mult și m-a îmbrățișat ca pe un copil, spunându-mi:

«Părinte Dosoftei, așa că ești mâhnit? Sfinția ta nu știi că omul egoist nu este viu și riscă să fie descoperit în slăbiciunile lui? De câte necazuri ai avut parte în misiunea Sfinției tale ar fi tare greu să trăiești în neliniște!

Părinte Dosoftei, liniștea și toate celelalte ar trebui să țină de noi.

Multi dintre părinții noștri muncesc mult. Sapa și târnăcopul le au în mâini de

47
PĂRINTELE PAISIE OLARU

dimineață până seara. Eu îi ajut cu sfatul și cu rugăciunea, dar nu-i destul. Au nevoie de înțelegere, nu dinspre această lume, ci de la noi.

Raportarea monahului la bunurile materiale îl duce la strâmtorarea inimii pentru Hristos Mântuitorul și lărgirea pentru cel rău, dar să dăm Slavă lui Dumnezeu și pentru cât este.

Eu mă rog ca Măicuța Domnului

să- ți dea un sălaș unde să-ți odihnești toate ostenelile și să te umpli de gândul cel bun, să rămânem amândoi cu rugăciunea în inimă, ca Cel Atotputernic să lumineze mintea celor de lângă noi.»

Părinte Costică, te rog să înțelegi că starea mea nu e bună, dar am să-l ascult pe Părintele Paisie, pe care l-am ascultat toată viața mea și mă voi așeza, cu voia Stareței Evelina la Mănăstirea Slatina, unde mă voi liniști sufletește.

Vezi, sfinția ta, cât de înțelept și-n vorbe simple, dar curate, mi-a vorbit blândul Cuvios Paisie?

Dar, ca să ne asemănăm cu Dumnezeu și Evanghelia și Sfinții Părinți ne cer ca să ne iubim vrăjmașii, să-i binecuvântăm, să

facem bine celor ce ne pricinuiesc răul.

La Sihăstria voiam să fiu până la sfârșitul vieții, alături de Părinții Paisie, Cleopa, Ambrozie, Ioanichie cât și de ceilalți, că frățimea de acolo are smerenie și trăire exemplară, având în comportamentul lor conținutul sfaturilor Părintelui Paisie, cel care, ca un tată iubitor de fii, îi oblojește pe fiecare cu darul rugăciunii și cu ce mai poate, ca inima

și simțirea lor de monahi să nu se împietrească.

Pe unde am fost și am slujit vreau să-ți spun că am trăit la nivel duhovnicesc din întâlnirea cu mari duhovnici, dar în mod special cu Părintele Paisie și o bucată de vreme și cu Părintele Petroniu, care mai apoi a plecat în Sfântul Munte Athos.

Și la unul și la altul găseai smerenia, înțelepciunea, răbdarea, ascultarea și bunătatea. Trufia nu încăpea în inima lor. Lucrul esențial era rugăciunea la nivel lăuntric, la nivel tainic, iar cei slabi și neputincioși îi aveau sprijin.

Știi când oamenii sunt aproape de Dumnezeu, de Biserică și de duhovnici? Atunci când simt în situații dificile, când propriile puteri îi părăsesc și când se

confruntă cu ispita.

Așa că, de unde eram, când nu-mi găseam liniștea, ajungeam la cel cu chip de înger, Părintele Paisie.

In Ardeal nu mi-a fost ușor cât am stat ca misionar, dar rugăciunea pustnicului din Mănăstirea Sihăstria m-a ajutat. Și ori de câte ori citeam în cartea Ezechiel (18,23) și ajungeam la versetul: «Oare voiesc Eu moartea păcătosului, zice Domnul Dumnezeu - și nu mai degrabă să se întoarcă de la

căile sale și să fie viu?», mă gândeam atunci la ceea cerni spunea bietul de el, Părintele Paisie: Dumnezeu ne vrea să fim vii și de fapt acesta este și mesajul, esențialul Bisericii noastre ca să fim vii și să căutăm ospitalitatea duhovnicească. Această ospitalitate duhovnicească o găseam în chilia cea sărăcăcioasă, dar primitoare a marelui viețuitor din Sihăstria, unde continuu ardea candela în fața celor câteva icoane așezate spre răsărit, în fața cărora, zi și noapte, cel rugător își trecea printre degete acele noduri de la metaniile care se vedea că sunt numărate cu rugăciunea Doamne Iisuse."

50

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

"Purta în inimă o dragoste atât de mare, încât știa să înțeleagă pe fiecare"

Marele Cuvios, care acum este în lumina Cerului tot la fel de blând și de smerit, purta în inimă o dragoste atât de mare încât știa să înțeleagă pe fiecare: pe omul simplu și chiar pe intelectualii slabi în credință.

Părintele Paisie nu a ajuns la școlile înalte ale lumii. El cu rugăciunea de zi și de noapte a străbătut calea virtuților. El n-a scris nimic, nu și-a pierdut vremea în căutări filosofice, ci din darul primit de la Dumnezeu și din cuvintele Sfinților Părinți a căutat să aibă o inimă curată în care să sădească virtuțile și nici o clipă nu și-a pierdut starea inițială, având conștiința curată și dorința de a trăi pentru Hristos, făcând în inima lui loc și Maicii Domnului.

Nu judeca pe nimeni, ci spunea

creștinilor care veneau la chilia lui că judecata e a lui Dumnezeu.

Marele Ieroschimonah avea răbdare cu fiecare, căci prudența și blândețea sunt cele mai frumoase podoabe ale slujitorului lui Hristos și el știa că îi va fi răsplătit la ziua Judecății de obște.

Osârduitor, nici o clipă nu închidea Ceaslovul și Psaltirea, după cum miau mărturisit unii dintre monahii vremurilor trecute. Aceste două cărți au fost pentru duhovnicul cel iscusit mai mult decât toată știința unora ce s-au școlit în multe părți ale lumii.

Pe când eram eclisiarh mare la Episcopia Romanului și Hușilor,

pentru înscăunarea de Episcop a Preasfințitului Eftimie, care spre finalul vieții a fost ridicat la rangul de Arhiepiscop, aveam nevoie de vreo cincisprezece rânduri de veșminte de același fel pentru preoții rânduiți a sluji în sobor în ziua instalării sale. Biserica Episcopală nu avea garnitura de veșminte.

Părintele Arhimandrit Dosoftei, care era slujitor al Catedralei, mi-a spus că

merge cu mine la Mănăstirea Sihăstria și de acolo putem lua ca împrumut veșmintele care ne trebuiesc. Și așa am plecat spre Sihăstria.

Ajunși acolo, am mers la chilia Părintelui Paisie pentru a lua blagoslove- nie și să-i mai spunem din grijile noastre. Deschizându-ne ușa, ne-a spus:

"Ooo! M-ați tot pomenit pe cale! Da! Știu că sunteți plini de griji pentru instalarea noului Episcop.

Săracul meu vlăstar în slujirea lui Hristos, te știu că din când în când mai fugeai de pe la Mănăstirea Secu și veneai să te mai îndulcești din bunătățile noastre și iaca acum ești slujitor al lui Hristos.

Preoții tineri, de i-ar întări Dumnezeu, ca să poată lucra frumos în grădina Domnului, că tare mai este mult de lucru și e greu! Ei, săracii, au nevoie de povețele bătrânilor slujitori.

Iaca, vedeți toate numele acestea, sunt de preoți care mi-au cerut să mă rog pentru necazurile lor și iaca mă rog, ca Dumnezeu să-i țină în poala Lui. Căci cine să-i mângâie?

53
PĂRINTELE PAISIE OLARU

Apoi stau pe gânduri și zic:

«Păzește-i, păzește-i, păzește-i Doamne, pentru numele Tău, cu rugăciunile Preacuratei Maicii Tale și ale tuturor Sfinților Tăi!»

Așa-i că aveți treabă cu Părintele Ma- carie?"

Părintele Dosoftei i-a spus:

"Da de unde știți că vrem să mergem la Părintele Macarie - veșmântarul?"

"Maica Domnului mi-a spus!"

Și continuă să spună:

"Părintele Macarie nu-i sărac cu duhul, îi sărac de păcate, îi tare osârduitor. Eu, aici în chilie, cârchesc (cârpesc n. ed.) sufletele credincioșilor, iar el în veșmântărie cârchește lucrurile Sfintei Biserici care s-au mai stricat. Ei, ați înțeles?

Hooo... la tinerețea frăției tale,

tătucă, să ai și răbdare, că slujirea la cei mari nu-i lucru ușor, se cere multă băgare de seamă. Trebuie să fii ca soldatul la datorie, să fii zdravăn și să umbli repede și dacă vrei să ai liniște, să nu vorbești de cutare, de cutare, ai înțeles ce vreau să-ți spun?

54
ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

Acolo, la Episcopie, unde te-a rânduit Dumnezeu, să nu stai agățat de funcție! Căci funcția nu ne mântuiește. Vezi, să nu fie una ca asta!

Ei, haideți de vă bucurați! Da, da, că ați ajuns bine la noi și tare simt mulțumit că ne-am văzut.

Părinte Dosoftei, ești o prezență neașteptată, dintotdeuna mi-ai făcut bucurie sufletului. Știu că ai niște probleme. îngăduindu-le pe toate, fără prea mari griji că de avem rugăciunea în inimă e suficient.

Părinte Constantin, nu-i așa că o să faci oleacă de jertfă și pentru sufletele noastre avându-ne în rugăciune?

Eu cred că se va ruga pentru noi, că o-nviat frumos pentru a sluji lui Dumnezeu.

Măi, tătucă, măi, uite-aicea oleacă de blagoslovenie și pentru stomac, poate mai luați ceva în gură până la

Roman, căci masa de obște în post e oleacă mai târziu.

Și ce să fac eu acum?

Iaca o să mergem împreună la

55
PĂRINTELE PAISIE OLARU

Părintele Macarie, ș-apoi mi-oi căuta de rânduială.

Sfinția ta mai așteaptă oleacă pe afară și te ajungem și noi din urmă!"

"Să ne rugăm, că ziua apusului nu este departe"

Am înțeles eu atunci că cei doi Cuvioși aveau să-și mai spună câte ceva, știind și eu că Părintele Dosoftei era luat în evidență de Securitate și era tare amărât...

Dar, după puțin timp, cei doi Cuvioși mi se alătură și mergeam la Părintele Ma- carie - veșmântarul, iar pe cale, Părintele Paisie, cu glas domol, spune:

"El este al nostru, al Sihăstriei, nu-i așa, Părinte Dosoftei? Dar numai Măicuța Domnului știe cum o să rânduiască cu sfinția sa. Noi cu rugăciunea încercăm să te vârâm în obștea noastră, dar dă...!"

Rezolvându-ne problema urma să plecăm spre Roman și ajunși la fântâna din apropierea chiliei sale se oprește și spune:

"Da, uite ce frumos este!"

Era o zi de primăvară din luna

aprilie, spre apusul soarelui și continuă să spună "dar orice frumusețe dispare, ca și omul. Nu-i așa, Părinte Dosoftei, ca acasă nu-i bine nicăieri? Că la noi munca e stabilă, e o lege! Dar unde-i muncă este și rugăciune pentru prieteni, pentru vrăjmași și pentru noi. Dar în același timp și iertare! Iertăm, că și Hristos Mântuitorul ne-a iertat pe noi.

Și uite-aici, locul ista îi bătătorit de sute și sute de mii de creștini care vor să-i spele Mântuitorului picioarele cu lacrimile lor de pocăință.

S-o mai amesteca el, diavolul, în lucrările noastre, dar cu biciul rugăciunii și cu ajutorul Măicuței Domnului i-am alungat puterea lui.

Așa că: să ne rugăm, să ne rugăm, să ne rugăm, că ziua apusului nu este departe. C-avem proorocii!

Poporul e necăjit, dar noi spunem că este drept credincios, fiindcă din puținul lui ajută și Biserica și pe cât poate curăță și via din suflet.

Vedeți, e o mare minune și asta!

De aceea și eu strig zi și noapte către

Dumnezeu: Păzește-i, Hristoase Mântuitorule, că-s ai Tăi!

Asta-i, tătucă, de i-armilui Dumnezeu și pe ei, dar și pe noi, care ne socotim lucrători în via Lui".

Ș-apoi, îngândurat, mai spunea:

"Tătucă, tătucă, să știți că nici pentru ierarhi nu-i ușor, că i-or năpădi problemele vremii, dar să-i înțelepțească Dumnezeu pentru a apăra Adevărul și Dreapta Credință Ortodoxă.

Maica Domnului, care este nădejdea tuturor, să-l acopere și pe Preasfințitul Ef- timie, că pe când era Stareț la Mănăstirea Sfântul Ioan de la Suceava, tare mai era bolnav cu stomacul.

Insă ne bucurăm pentru creștinii noștri, care, după cum vedeți umblă de colo-acolo, pe coridoarele lungi ale Sfintelor noastre mănăstiri pentru oleacă de liniște și puțin cuvânt de la noi.

Iaca, asta facem noi, aici, la mănăstire. Suntem în ascultare, să-i ascultăm pe ei și să le umplem inima cu parfumul înmiresmat al sfintei rugăciuni pentru Ospățul cel mare din împărăția lui Dumnezeu.

59
PĂRINTELE PAISIE OLARU

Părinților, purtați-mă în rugăciune și pe mine, care nu fac nimic, nu fac

nimic și n-am făcut nimic!"

Noi ne-am lăsat în smerenia lui toată dragostea și am plecat spre Roman cu chipul lui blând, pe care eu îl simt și astăzi în inima mea, printr-o aură de lumină caldă și astfel reușesc ca în dificultățile vieții mele să-mi învesmântez sufletul cu vorbele și sfaturile sale de neuitat, altfel nu știu dacă aș fi putut să fiu, cât de cât, așezat în slujirea mea de preot în această lume cu o imagine atât de răsturnată în viața de zi cu zi.

Ceea ce m-a impresionat la marele Cuvios este faptul că sublinia prin vorbele sale chiar ceea ce te preocupa, iar când îmi puneam capul sub epitrahilul său simțeam că mă ridic dintr-un adânc și ușurat intram într-un interval de odihnă, de pace și de bucurie și totdeauna așa-mi spunea:

"Tătucă, tătucă, să păstrezi tăcerea și să nu spui tot ce știi nimănui!"

Și eu cred că, Părintele Paisie era văzător cu duhul, că de unde știa el că

eu nu tac și sunt foarte direct în discuțiile mele cu alții?

Cred, sincer, că-mi cunoștea ecranul interior al minții și al inimii mele, iar acum, de undeva, de

departe, înveșmântat în lumina Cerului, mă-nviorează spiritual și- mi scutură sufletul prăfuit, ca să slujesc curat lui Dumnezeu. Fapt pentru care și spun: el nu trăiește prin cărți, ci prin inima noastră, cu pomenirea numelui său și a faptelor sale mărinimoase, el care în viața sa n-a atins pe nimeni cu o floare.

El a fost ca o duioșie nemărginită, răbdător și meditativ, generos și conștiincios și cu o mare capacitate duhovnicească de a fi stăpânit bine spiritualitatea fiilor săi duhovnicești, fapt pentru care și spun: „Mi-e dor de el!", laitmotiv de a fi scris aceste rânduri, nu ca un elogiu, ci ca o mulțumire că l-am cunoscut.

Aceste evocări ale mele, spovedanie plină de nostalgie, de tandrețe și de dor, sunt speranțe pentru consolidarea spiritualității românești, că pe lângă figurile proeminente ale culturii românești pot încăpea și smeriții Cuvioși de presti-

giu, care au aprins focul în inimile reci și goale de Hristos, de Biserică și de Neam.

De la Părintele Ieroschimonah puteai să înveți ușor folosirea timpului. Timpul nu iartă, timpul ne aleargă pe toți și de aceea suntem adesea prea grăbiți să fim oameni, să

fim buni, să iubim frumosul și să ne mai amintim că avem și un suflet și că uneori îl găsim prea gol.

Și-n epoca aceasta a modernismului, omul are mai mult o atitudine polemică pân-adoarme dorul de cele lumești. Și Părintele, mereu spunea așa:

"Dragii tătucăi, umilința e un bun prilej de îndreptare a tuturor către fapta bună și către Mântuitorul Hristos", iar această privighetoare de odinioară a nopții - marele Cuvios, savura cu ochii minții viața din Impărărția Cerurilor.

Atunci ca și astăzi ne-ar spune tuturor, precum poetul Petruș Andrei:

Imbracă-te în umilință,
Ca-nvățături să dobândești, în viață, de nu ai credință, Atunci degeaba mai trăiești.

62

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

Fii bun, cum este pâinea caldă,
Fii milostiv, că ești creștin, Curat, ca galbenul din salbă Ori ca apaosul divin.

De ai mai mult, dă și la alții
Că înapoi ai să primești

Și nu îți risipi talanții
C-amamic ai să te căiești.

Când viața ți-i o mare calmă,
Nu te-avânta să-nfrunți stihii
Că-ți dă destinul câte-o palmă
încât, cu greu îți mai revii[II].

Știu de la Arhimandritul Dosoftei Muram că și Părintele Paisie avea condei pentru poezie și că potrivea frumos rima și m-am convins de acest lucru cu câțiva ani în urmă, când am citit câteva din poeziile sale din volumul "Dă-le, Doamne, un colțișor de rai! Chipuri de monahi

care au trecut la Domnul."

Aici am găsit și modul în care acest mare Cuvios prezintă chipuri de monahi care au ostenit să modeleze "lutul" din om, pentru a se face vase alese ale Duhului Sfânt, după voia cea Sfântă a lui Dumnezeu, cu speranța de mântuire și viață veșnică.

Pe cât mi-a fost dat, analizând pe marele Cuvios din perspectivă duhovnicească, am constatat zbaterea

II din volumul lui Petruș Andrei, Intr-un crâng de neuitări, Ed. Sfera, Bârlad, 2013.

lui permanentă, de mare căutător a lui Dumnezeu și trăind cu totul smerenia căutării Sfinților, cu multă luciditate și cu forța profetică a vizionarului, fără a fi fost teologul școlit, fiind doar Cuvios contemplativ între cele două lumi: lumea oamenilor și lumea îngerilor, a Sfinților și Cuvioșilor, prin smerenie având acces la cunoașterea harului, ca punctare sacră a existenței umane.

El știa foarte bine că absența smereniei din inima omului duce la lipsa de credință, de speranță și de iubire, fapt pentru care cerea fiecăruia smerenie, care este poarta de intrare în esența vieții duhovnicești și este singura care

te poate duce la practicarea rugăciunii inimii: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!"

"Cel Sfânt din colțișorul de Rai"

Pot spune și că marele leroschimonah toată viața s-a aflat în echilibru aici pe pământ, fără stări afective confuze și a scormonit înțelept în inima fiilor săi duhovnicești pentru a nu fi captivi ai relelor întâmplări și ispite.

Oricum, nici un material scris de unii și de alții care l-au cunoscut nu poate da în amănunt starea mistică, de gândire și de asceză a acestui Cuvios, căruia lumea credincioasă îi spune: "Cel Sfânt din colțișorul de Rai" atunci când merge și se închină la mormântul său.

Prezent în orice conștiință a bunilor creștini, e o dovadă pură că toți cei care-i pomenesc numele aparțin Divinității și au o puritate fără ostentație. Aceasta este lumea care crește din plămada învățăturii celor cu viață îngerească, Cuvioșii neadormiți care și-au făcut din

noapte zi pentru a vindeca metehnele unora care mergeau spre nicăieri. Iar omul real, mai exact credinciosul, pentru a nu rătăci trebuie să rămână permanent în căutarea celor cu viață sfântă și, din mila lui Dumnezeu, tot omul are acces la cunoașterea reală a celor care au călătorit cu rugăciunea spre fericirea paradisiacă, nu la nivel logic ci la nivel duhovnicesc, căci se știe: "lumea are farmec, dar frumusețea aparține Divinității", așa că e lesne de înțeles că Părintele Paisie, sub lumina harului și-a punctat existența aici pe pământ cu certitudinile credinței, dincolo de orice tensiune cotidiană.

Pentru Cer, el avea o mișcare ascunsă în care nu încăpeau iluziile, capriciile sau lumea cu diversele ei bunuri. Era treaz, căutător al lumii celei fără de trup în împărăția Cerurilor, în actul umilinței lui. Ori, o astfel de stare nu o poți vedea decât la cei pe care Dumnezeu i-a cuprins în iubirea Lui, chiar din viața pământească, pentru uriașa explozie a spiritualității lor, punând în umbră comodul, gratuitul, plăcerea și aspirațiile ipocrite, care, în esență, n-au nimic mântuitor.

67

PĂRINTELE PAISIE OLARU

Ceea ce îl deosebește pe marele

Cuvios Paisie Olani de alți truditori ai monahismului românesc este că nu a fost Cuviosul extremelor. El a fost și a rămas deasupra tuturor prin aceea că a fost un bun și blând semănător de vorbe curate în care încăpea Dumnezeu și omul.

El, ca și Părintele Cleopa și ceilalți Cuvioși precum Antim Găină, Justin Pârvu, Arsenie Papacioc, Arsenie Boca, Ilarion Argatu, ca și marele dogmatist, Părintele Dumitru Stăniloae și osârduito- rul Părinte loanichie Bălan, în cuvânt și prin cuvânt, prin rugăciune și răbdare, au salvat în secolul XX, duhovnicia și viața multor creștini ce s-au așezat pe drumul lui Hristos și pe drumul Sfintei Biserici. Toți aceștia și alții ca ei au făcut bine treaba "semănatului duhovnicesc", încât astăzi pentru noi sunt niște icoane în fața cărora așezăm pomenire și dreaptă cinstire.

Părintele Paisie tot timpul și-a as- cuns față de ceilalți viața cu Hristos, nu a căutat drumul performanței pentru lume, ci drumul performanței duhovnicești pentru Mântuitorul și a căutat să se

desăvârșească prin smerenie și lepădarea sinelui din smerenie.

Această performanță ar trebui să fie căutată de către noi toți, în coborâre pentru ceilalți, adică de topire în propria inimă, așa după cum Sfântul Ioan Botezătorul a inaugurat civilizația smereniei omenești, după chipul smereniei dumnezeiești exprimată în viața Mântuitorului Iisus Hristos.

Așadar, printr-o smerenie autentică, Părintele Paisie a rămas personalitatea de călugăr autentic, cu viață de Pateric, care avea bucuria comuniunii cu Dumnezeu și pe care o împărtășea oamenilor doritori de viață curată.

Gesturile esențiale ale Părintelui Paisie au fost bunătatea, blândețea și mângâierea celor sărmani, căutând pentru fiecare creștin "un colțișor de Rai".

Părintele Arhimandrit Macarie Ciolan, care în viața sa a avut mai multe ascultări în Biserica noastră și care a stat câteva luni ca frate în Mănăstirea Sihăstria și era iubit de călugări pentru glasul și istețimea lui mi-a spus:

"Dragă Părinte Constantin, Părintele

Paisie era bun și tuturor le spunea să

aibă parte de un colțișor de Rai. A fost un mare teofor. La sfintele slujbe stătea nemișcat, nu făcea observație nimănui, la Sfânta Anaforă mergea ultimul și niciodată ușa chiliei lui nu a fost încuiată, iar când te mărturiseai la el îți ținea capul în mâini. Aceasta este imaginea autentică a bietului Bătrân, cum îi spunea Părintele Cleopa."

Și iată că un astfel de Cuvios poate fi numit înger în trup, care s-a așezat pe o linie suitoare cu postul și rugăciunea și nimeni nu i-a putut răsturna această stare de relație cu Dumnezeu, dovadă că astăzi ierarhi, preoți, monahi și credincioși îl caută în cimitirul Sfintei Mănăstiri.

La Părintele Paisie, smerita cugetare a fost lucrarea inimii de a primi harul lui Dumnezeu ca să se desfăteze cu contemplarea Raiului, care este mai presus de înțelegerea noastră. Căci, așa cum spun Sfinții, împărăția Cerurilor este miere duhovnicească care poate să fie gustată numai prin har.

Marele Cuvios a gustat din împărăția Cerurilor chiar din această viață, trecând

peste toată firea și ostenindu-se pentru virtute. Sfântul Ioan Gură de

Aur spune că "atunci când dobândește cineva o voință ce ascultă de frica lui Dumnezeu și de dreapta cugetare primește curând descoperirea celor ascunse. Iar prin descoperirea celor ascunse, înțelege cunoștința duhovnicească." Și așa cum ne spun Sfinții Părinți: "Există o cunoștință ce premerge credinței și o cunoștință ce se naște din credință."

Cel cu nume bun, Părintele Paisie, a avut o cunoștință ce s-a născut din credință și nu teologia profundă a marilor teologi l-a dus la vederea celor înalte și duhovnicești, ci împărtășirea minții cu Dumnezeu prin multă rugăciune și contemplare, mișcându-se fără patimă în cele ale lui Dumnezeu.

"Căci precum fața pământului se descoperă razelor soarelui de sub întunericul pâclei ce-1 stăpânește", așa rugăciunea și smerenia Părintelui Ieroschimonah a destrămat și i-a risipit din suflet norii întunecoși, strălucind în priveghere, sub lumina cea neînțeleasă și dumnezeiască.

71

PĂRINTELE PAISIE OLARU

Bătălia decisivă și totală a Părintelui pentru Hristos nu a început la anii bătrâneței, d din tinerețe. Din momentul în care a îmbrăcat haina monahală s-a afundat cu Hristos în

moartea trupului, pentru a vieţui cu Hristos pentru suflet.

Prin rugădunea dtită la tunderea în monahism, Părintele Paisie a pus la inimă cele ce le-a auzit din cuprinsul rugăciunii:

"Dă-i lui viaţă cu bun chip, petrecere îmbunătăţită şi fără prihană, ca întru sfinţenie petrecând, neîntinat să păzească chipul cu care, prin puterea Ta s-a îmbrăcat. Prin haină, adică întru îndreptare îmbrăcându-se; prin brâu, omorârea trupului şi întreaga înţelepdune întru sineşi purtând; prin potcap, coiful mântuirii punându-şi; prin analav, cu Sfânta Cruce şi cu credinţă împodobindu-se; prin acoperământul cel de deasupra, cu podoaba nestricădunii înarmându-se; prin sandale, ca să păşească pe calea păcii şi a mântuirii, ca să se facă înfricoşător potrivnicilor, nebiruit de războinid, străin de toată dezmierdarea şi pofta de ruşine..." (vezi

Molitfelnicul 1992, pag. 550), la care el a răspuns: "Aşa, cu ajutorul lui Dumnezeu, cinstite Părinte."

Momentul acela de îmbrăcate a hainei monahale pentru Părintele Paisie a fost verificarea personalităţii

lui pe acest prag, peste care nu ai voie să te mai întorci, când mori pentru lume și înviezi pentru Hristos.

Așa cum se spune în rugăciunea pe care am amintit-o, Părintele pe toate le-a avut în viața sa, în spațiul său intim de la Cozancea, de la Sihăstria și de la Sihla. El a avut puterea de a-și purta Crucea, nu într-un mod comod și nici în spațiu iluzoriu, ci în tot locul ascultării lui când totdeauna a spus "Da" și niciodată "Nu".

Astfel credem că, în clipa aceea a tunderii sale în monahism, Părintele a intrat în ordinea și disciplina în care nu încape nici un amatorism și formalism, decât făgăduința în fața lui Hristos, cu mâinile pe Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce și acel moment a fost pentru cel Preacuvios nu de mărire și de slavă, ci de adâncă smerenie și, de ce nu, de performanță duhovnicească. în mâinile lui n-au

încăput florile și-n inima lui nu a încăput lauda, căci în monahism trebuie să se dea la o parte toată figurația și toată tehnica lumii care umbrește momentul profund duhovnicesc.

"Răul trebuie să fie dincolo de noi, ca noi să putem fi cu Hristos!"

Pe cel călugărit, a înțeles Părintele, Biserica nu-1 ridică la înălțime ci îl coboară la smerenie, la răbdare, la sărăcie, la foame și sete, la umilință. Și toate acestea, desigur, nu sunt o imagine pentru lume, simt un adevăr trăit de către cei multi Cuvioși pe care îi avem puși în calendarul inimii noastre și acum, în mod deosebit, pe Părintele Ieroschimonah Paisie Olaru al Sihăstriei, a cărui icoană este împodobită astăzi de către foarte multi cu gânduri și vorbe bune de aducere aminte. Pentru că așa cum a fost a dat multora lumină și viață în Hristos, pentru că lui i-a dat Dumnezeu să vadă în adâncul omului și în adâncul cerului și nici o clipă nu l-a desprins pe Dumnezeu de om și nici pe om de Dumnezeu, fapt pentru care atunci când dezlega la Taina Mărturisirii, avea

nădejdea în îndreptarea lor. Căci el, spunea mereu: "Răul trebuie să fie dincolo de noi, ca noi să putem fi cu Hristos!"

Nivelul rugăciunii lui nu l-au atins prea multi.

Mărturisesc sincer că Părintele Paisie ar trebui să ne fie model în a recupera timpul mântuirii.

Eu, cel care trăiesc în atmosfera Mănăstirii Văratec, cu slujirea în fiecare zi, am alunecat fără oprire în a spune și eu că Părintele Paisie în Cer este cu îngerii, iar pe pământ cu noi, oamenii, atât cât am reușit să-i fi cuprins dragostea, bunătatea și smerenia. El nu e mort, este viu acolo, în ceruri, cu cei cuvioși din ceata monahicească.

Am vrut să vorbesc în scris despre Părintele Paisie, așa cum am mai scris și despre alti Cuvioși și Duhovnici mari din sfintele noastre mănăstiri, care au fost și nu mai sunt, căci tăcerea suverană duce la uitare pe cei cu viața curată, dusă în Dumnezeu și care au așezat în lume "Lumina lui Hristos".

Am scris aceste rânduri pentru că am

simțit nevoia stringentă de a reaminti

cât de necesar este să ne întoarcem cu fața spre smerenia celor care au fost smeriți și care au urcat lin spre Dumnezeu și L-au simțit cu rugăciunea și dragostea jerfelnică.

Părintele Paisie, deși părea că este izolat, nu s-a izolat de lume, n-a fost indiferent, distant față de credincioșii care-1 căutau. Prin bunătatea sa realiza frățietatea sinceră, fapt pentru care credincioșii își deschideau sufletul în fața lui și așa îi potopea cu sfaturi peste sfaturi.

A cunoscut suferința oamenilor, căci și Părintele Dumitru Stăniloae amintește: "Omul duhovnicesc suferă toate suferințele pe care le vede pe pământ, la toți oamenii". Această suferință a purtat-o Părintele Ieroschimonah toată viața lui, ca și părinții cei de demult, care nici o clipă nu și-au stins dragostea pentru om.

Părintele Paisie, prin Darul lui Dumnezeu, s-a golit prin smerenie de mândrie, de slavă deșartă și de mânie.

După mărturisirea unor Cuvioși

77
PĂRINTELE PAISIE OLARU

părinți din Mănăstirea Sihăstria știu că marele rugător implora neîncetat ajutorul Maicii Domnului, spunând: "Măicuța Domnului, Maica noastră și a tuturor, ceartă duhurile cele rele și ne fi acoperământ vieții."

Am rămas surprins când un grup de femei creștine mi-au spus:

"Ne grăbim să ajungem la tătucă nostru, la Părintele Paisie Olaru, cel care la anii tinereții noastre ne-a ridicat din multe păcate. La casele noastre l-am așezat între icoana Mântuitorului și a Maicii Domnului și de acolo parcă ne vorbește și poartă grijă de sufletele noastre. Noi facem diferența, dar am socotit ca în casa noastră să fie spațiu și pentru fotografia lui, care pentru noi este o icoană și-n fiecare dimineață îi cerem binecuvântare, sărutându-i chipul".

Cum să nu mă cutremur de această lume evlavioasă care-și arată credința față de marele Cuvios în acest mod atât de curat, atât de sincer și atât de duhovnicesc!

Și am zis:

"Iată că în nesfârșita lume ce pare a fi

în agonie, în spasmele murdarelor patimi demonice avem și o lume frumoasă la suflet, cu inima plină de Cuvioși și Sfinți, cu inima plină de dor pentru mântuire."

"Te cunoștea când trăiai dureri și-ți știa propriile sensibilități"

De aceea și eu am vrut să arăt că în- tr-o lume plină de patimi și păcat trebuie să așezăm chipuri de înaltă sfințenie, din care fiecare să ia pe cât înțelege și pe cât poate.

Ca cineva să ducă o viață autentic creștină, aș spune eu, este un record. Pentru că e vorba de calea smereniei, a simțului de a evita ispita și păcatul slavei deșarte și lucrul acesta ne ajută să înțelegem că ne-am vindecat de spasmele bestiale, demonice și necurate și că am ieșit din inerția molcomă și consumistă în care trăim.

Prin aceste rânduri pun la îndemâna cititorilor de bună evlavie ce am văzut, ce am simțit și ce am auzit despre lero- schimonahul Paisie Olaru de la Sfânta Mănăstire Sihăstria, ca tot omul cuprins de spasmele oricărei patimi murdare să știe că cei aleși de Dumnezeu, Sfinții,

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU O AMEND

Mărturisitorii, Cuvioșii și Drepții, fiind în apropierea lui Hristos Mântuitorul, ne pot ajuta cu mijlocirea lor ca ochii minții să ne fie sănătoși și plini de lumină în cunoașterea Adevărului și a unei vieți curate, dusă în Iisus, cu dorința sinceră de îndreptare și de mântuire, așa cum cerea cel de vrednică pomenire leroschi- monahul blând și mult smerit, Părintele Paisie.

Când mergeam la dânsul îl găseam mai totdeauna într-o lume aparte, îndeajuns de prezent cu mine și copleșit de problemele fiilor săi duhovnicești.

La un moment dat aveam impresia că prin felul lui de a trăi devenea un fel de paznic al sufletelor celor mulți și așa mă cuprindea un fior fierbinte care dizolva tot ce aveam greu în inima mea.

Simțul său era foarte dezvoltat. Te cunoștea când trăiai dureri și-ți știa propriile sensibilități și că miroși mai mult a lut și muști din păcat, lacom și viu. Atunci, Cuviosul, neobosit, cu povața îți deschidea toate vinele și te îmbăia cu binecuvântarea știută de toți:

"Să te bucuri de rai!".

Lângă el nu puteai să ai decât o "conștiință curată", căci așa cum era, blând până la desfigurare, te punea în demnitatea de creștin, te punea sub cerul senin al unei vieți, ca ochiul sufletului să se desfăteze cu cele ale cerului și fiecare pas să fie făcut spre conștiința de sine și să nu te mai risipești în mărunțișuri și să crești spiritual firesc și simplu, cu ochi cuminți și umilit să-ți prelungești veghea după-amiază și seara, în cele șapte Laude.

Am răsfoit iarăși o parte din filele scrise de Părintele Ioanichie Bălan, care s-a apucat cu multă seriozitate să facă portretul în cuvinte multor duhovnici din sfintele noastre mănăstiri și am observat că cele scrise despre Părintele Paisie au dimensiunea însuflețirii smereniei, cu dorința de a nu strica liniștea duhului Părintelui Paisie, pentru că el a intrat în conștiința credincioșilor și-n pomenirea Sfintei Biserici, prin neobișnuita lui smerenie, desfăcându-se de legăturile lumii, pentru legătura cu Dumnezeu, ducând până la capăt făgăduințele cu asprimea unei vieți și cu o simplitate cuminte până

la sfârșitul vieții lui.

El a fost lumina care a scos mulți orbiți sufletește la lumina adevărului, gesturile lui erau purificatoare și el mi-a imprimat în conștiință gustul de a intra în legătură cu Sfinții, prin pomenirea smereniei lor în rugăciulile mele.

Ieroschimonahul și-a trăit viața până la ardere, până la punctul de extrem, nederanjat de prezența creștinilor care-1 căutau. Idealurile sale de viață n-au fost decât rugăciunea și lacrimile, neștiute de rumeni, ce zămisleau în ele truda de a gusta netulburat din necazurile celor mulți, în sonoritatea poveștelor sale în spațiul închis al chiliei, unde îngropa fapte dezordonate ale ucenicilor săi.

Unii din lumea aceasta trăiesc pentru glorie, alții pentru un mormânt cu coroane frumoase. Marele Cuvios a trăit sub cerul înalt, cu nori subțiri, ca sufletul să respire din mireasma bobului de tămâie farmecul sufletelor celor asemenea lui, din lumea terestră de sus sau din lumina soarelui, a lunii și a stelelor.

Ceea ce impresionase încă din timpul vieții și a fascinat apoi după moartea

sa a fost puterea de înțelegere și generozitatea și respectul pentru fiecare și pentru profunzimea

credinței. Părintele a fost comoara din adânc, care a aparținut tuturor celor iubitori de Dumnezeu și de Biserică.

De fiecare dată când l-am întâlnit, era mai înnoitor și mai proaspăt în vorbe de duh, fapt pentru care și spun că, într-un sens superior, Părintele Paisie prin cuvintele și vorbele sale consemnate în cărți continuă să ne urmărească de câte ori le citim din paginile truditorilor de condei.

L-am cunoscut, evident, la vremea tinereții mele, dar nu atât de des cât ar fi trebuit, însă am avut șansa să-i văd chipul, să-i aud vocea și să-i cunosc felul său propriu și înfățișarea asemănătoare cu a Sfinților. îmi amintesc de îmbrăcămintea lui sărăcioasă, dar care ascundea un Cuvios energic pentru Dumnezeu. Avea o conștiință mai vie și mai frământată înlăuntrul său pentru lumea de dincolo.

Părintele Paisie a oferit Bisericii noastre un exemplu, un model la nivelul cel mai reprezentativ de monah autentic, care a corespuns valoric exigențelor ti-

piconale și canonice. Acest slujitor, care acum se-nvecinează cu Sfinții, L-a văzut cu ochii deschiși pe Hristos și

pe Maica Domnului. El a fost sacru, plin de taină și străjuit de îngeri în spațiul chiliei sale, cât și în afara ei, încât spiritele rele nu-1 atingeau.

Mi-a spus și nu o dată, că îngerul păzitor ne stă mereu înainte și ne ocrotește, acolo unde suntem. Mai toată viața, după cum îmi spunea și Monahul Chirii Roșu, "râvnea condiția anonimatului pentru legământul intim cu Dumnezeu pentru marea vrednicie a spiritualității lui, fiind mereu pe drumul bucuriei extazului, drum străbătut de mulți Cuvioși și Mărturisitori ai Adevărului, iar sfințenia lor rodește peste vreme."

Părintele Paisie este al nostru, iar acum e în Slava Cerului, unde se rotesc multe suflete curate ale celor de sfântă și dreaptă pomenire Cuvioși și Sfinți, care și-au strivit sub talpa mănăstirilor tot ce-au avut pentru mântuirea sufletului. Chipurile lor ne veghează acum pe noi, care suntem înghesuiți de păcat, până la "sărutarea cea de pe urmă".

"Lacrimile rugăciunii i-au umbrit adesea obrajii"

în fond ce-aș mai putea spune despre cel acoperit de bunătate și de smerenie?

Doar atât: a fost o lumină care a luminat sufletele credincioșilor și a intrat în inimile multora pentru ca Dumnezeu să le stăpânească și a căutat mereu Colțișorul de Rai neobosind niciodată. Așa că, "să nu ne îndepărtăm" absurd de viața și faptele sale și sunt sigur că numele Părintelui Paisie este în continuare viu și va fi cât vor fi veacurile.

Părintele e de multă vreme plecat la Ceruri, dar eu și multi alții ca mine spunem:

"Cei drepți, cei cuvioși, cei blânzi, cei smeriti, cei curati cu inima, nu simt morti, ci se împărtășesc din Lumina dumnezeirii, din Slava Celui Preaînalt, pentru că și- au realizat această fericire esențială de aici, de pe pământ, deschizându-și fe-

reastra către Dumnezeu, printr-o ascultare de înaltă smerenie, nu teoretică sau declarativă".

Cei care ajung la Sfânta Mănăstire Sihăstria și vor trece prin fața chiliei Părintelui Paisie vor simți real și normal duhul lui, dimensiunea sa spirituală, dragostea nefățamică și mai ales acea dorință ca tot omul să aibă parte de un "colțișor de Rai", unde Dumnezeu umple viața celor credincioși și fără de păcat, cu simțirea lucrurilor frumoase ale Lui și ale Sfinților și Cuvioșilor Lui, unde golul, nonsensul, plictiseala nu încap în cugetare și nici în lucrurile cele frumoase și sfinte ale lui Hristos Mântuitorul.

Nu știu cât am reușit să ilustrez aspecte luminoase din viața acestui Cuvios. Esențial pentru mine rămâne faptul că am putut să activez și mai mult dragostea și evlavia în lumea noastră creștină pentru Părintele Paisie și pentru toți cei asemenea lui.

Acest Cuvios și toți ceilalți sunt în spiritualitatea Ortodoxiei românești lumini neîntrerupte "și chipuri de mare sfințenie, cât și în practicarea unei

pilduitoare iubiri de oameni", așa cum a spus și Părintele Dumitru Stăniloae: "Fără acești Cuvioși, în Ortodoxia noastră cum s-ar putea vorbi despre o spiritualitate deosebită a poporului

român?"

Călugării, sihaștrii și marii duhovnici au fost și au rămas ca o carte deschisă, ca fiecare să ia ce îi trebuie pentru suflet, pentru a fi pe calea mântuirii, pe calea sfințeniei și a iubirii de oameni.

In acest sens și marele Mitropolit Veniamin Costachi spunea la vremea sa:

"Dacă fiecare din voi va face tot ceea ce poate spre binele Bisericii, patriei și a omenirii, nu va pieri cetatea noastră."

Iar Sfântul Cuvios Iosif de la Văratec zice și el:

"Nu deznădăjduiți! Câtă vreme veți sorbi din Cuvintele Sfinților Părinți, înțelepciunea cea dumnezeiască, purtarea de grijă a Domnului și mila Preacuratei Sale Maici nu vor lipsi dintre voi. Pentru aceea, cu avânt vă zic: nu dați cărțile cele sfinte, d mai degrabă strângeți și adunați, căd vine vremea când singure acestea vor mai grăi adevărul."

88

ÎN CER CU ÎNGERII ȘI PE PĂMÂNT CU OAMENII

Varietatea materialelor ce ni-1 prezintă pe Părintele și-l aduc în memoria noastră să le ținem în curată pietate creștină.

El nu a fost un misionar și în îndelungata sa viață n-a străbătut țara în lung și lat. A stat locului așa cum e în firea cuvioșilor sihaștri și așa a contribuit la gloria vieții duhovnicești, apărând dreapta credință, pe fruntea căreia, în evlavia noastră îi punem aureolă de "mare Cuvios" și poate chiar "de Sfânt", pentru modul său de viață pilduitor, știind atât de bine a îmbina, cu admirabil echilibru, cele două dimensiuni: iubirea curată de Dumnezeu și de om, în duhul cel sfânt al Evangheliei și al Sfinților Părinți, într- un mod viu și normal, pentru a scoate pe oameni din păcat, din suferință și din lucrarea demonică.

Am pus în lumină pe acest mare Cuvios ca mărturie pentru generațiile ce vor veni, monahi și nemonahi și oameni de tot felul, pentru că sudorile fierbinți ale păcatului nu l-au cuprins și nici sudorile reci ale neștiinței nu i-au curs pe trupul lui, doar lacrimile rugăciunii i-au umbrit adesea obrajii și ele n-au rămas fără

rod, ci i-au împodobit cununa cuviosiei de monah adevărat și de slujitor curat al lui Dumnezeu.

Și "Miluiește-1 Doamne cu odihnă blândă, Că Ți-a slujit din dragoste, nu

cu osândă. Și-a purtat lumina cea adevărată Din candela de suflet a lui, cea curată.

Credința l-a îmbrăcat în haină de lumină, Smerenia i-a fost frumoasa lui cunună Postirea sa cea multă, comoară neștiută.
Iubirea Sa de om, o bucurie sfântă.

Sărut acum țărâna de pe mormântul Său Căci, știu, în cer nu șade la locul celui rău. Pe scara de lumină dintre cer și pământ, Coboară către noi, cu putere de Sfânt.

Și ne cheamă la sine, cu blândul său grai, Veniți să vedeți «colțișorul de rai»!"

de Părintele Constantin
Catană de la Mănăstirea
Văratec

Cuprins

Cuvânt înainte.....3
Scurtă biografie a Părintelui Paisie

Olaru 5

Părintele Paisie Olaru
In cer cu îngerii și
pe pământ cu oamenii

de Părintele Constantin Catană
de la Mănăstirea Văratec

Părintele Paisie Olaru - In cer cu îngerii și pe pământ cu oamenii…9

"Sfântul de pe icoană al veacului trecut" 13

"Piatra de zid a monahismului românesc" 19

"Când Părintele se roagă, dracii sunt li-
niștiti și dorm".....27

"Nu și-a epuizat existența cu cele trecă
toare ale lumii" .35 "Avem datoria ca toți să facem fapte vred
nice de Red" 39

"Smerenia și înstrăinarea de cele ale lumii i-au fost o curată virtute".....44

"Purta în inimă o dragoste atât de mare, încât știa să înțeleagă pe fiecare".....51

"Să ne rugăm, că ziua apusului nu este departe" 57

"Cel Sfânt din colțișorul de Rai" …66

"Răul trebuie să fie dincolo de noi, ca noi să putem fi cu Hristos!" 75

"Te cunoștea când trăiai dureri și-ți știa propriile sensibilități" 80

"Lacrimile rugăciunii i-au umbrit adesea obrajii".....86

Cărți apărute la Editura Ortodoxia

1. Părintele Arsenie Boca mi-a schimbat viața. Mărturii. Minuni.
2. Părintele Arsenie Boca - Grabnic ajutător. Mărturii. Minuni.
3. Părintele Arsenie Boca ne cheamă la el. Mărturii de la Prislop
4. Părintele Arsenie Boca - Mângâietorul celor necăjiți. Noi mărturii minunate
5. Sfântul Serafim de Sarov - Vindecări minunate din zilele noastre
6. Maica Domnului Apărătoarea noastră - Noi minuni contemporane
7. Sfânta Matrona din Moscova - Veniți să-mi povestiți necazurile voastre
8. Sfântul Nectarie Tămăduitorul din Eghina. Mărturii. Minuni.
9. Andreea Nemeș - Eu am văzut îngeri!
10. Valeriu Gafencu - îndreptar la Spovedanie
11. Noi mărturii despre Părintele

Justin

12. Părintele Justin Duhovnicul inimilor - Mărturii și minuni
13. Vlad Herman - Pelerinajele, poartă spre cer. Prislop. Petru Vodă. Aiud și altele...
14. Părintele Antim Găină - Pustnicul fără pustie
15. Sfântul Nectarie Mare Făcător de Minuni - Mărturii recente
16. Părintele Paisie Olaru - în Cer cu îngerii și pe pământ cu oamenii
17. Cuviosul Nikolai Gurianov. Un sfânt al zilelor noastre. Viața. Mărturii. Minuni.
18. Buchet de sfințenie - Minuni ale Sfinților în zilele noastre

COMENZI ONLINE:
www.librariaortodoxia.ro

DIFUZARE:
S.C. Supergraph S.R.L.
Str. Ion Minulescu Nr. 36, București
Tel: 021 - 320.61.19; Fax: 021 - 319.10.84
E-mail: contact@supergraph.ro

fedprlnt femaṭmjui